TOR:s yttranden

Betänkandet ''Bättre struktur i jord- och skogsbruk''.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund — TOR — har beretts tillfälle att avge yttrande över rubricerade betänkande. TOR avstår från att avge synpunkter på de delar av detsamma, som behandlar strukturförhållanden, fastighetsreglering, förvärvslagstiftningen och anför i övrigt följande.

10.1 Garantiintäkt

Utredningsmajoriteten föreslår införande av en s k garantiintäkt på mellan 2 000 kr och 5 000 kr och med ett minimibelopp av 1 000 kr för varje delägare i flerägd fastighet. Redovisningen i deklarationen (principskiss på sid 244 i betänkandet) skall ske som en tilläggspost för sådana fastigheter, vilkas bruttointäkter med undantag av bostadsförmån, understiger garantiintäkten. Metoden innebär ökade insatser vid den formella granskningen i första instans samt ökade krav på fullgörandet av deklarationsplikten och motverkar strävandena för ett förenklat deklarationsförfarande.

Enligt TORs förmenande kommer garantiintäkten bl a att stimulera benägenheten att tillgodföra sig avdrag för s k tillsynsresor i de fall då ägare är bosatt på längre avstånd från fastigheten. Sådana avdrag är svåra att kontrollera och ökar taxeringsnämndernas arbete med att infordra kompletterande uppgifter från de skattskyldiga.

Värde av bostadsförmån skall som nyss sagts icke inräknas vid beräkningen av garantiinkomst men däremot intäkter av uthyrning av byggnader. Man kan räkna med att detta kommer att medföra en ökad benägenhet att genom skenuthyrning redovisa ökade intäkter av uthyrning. Taxeringsnämndens möjlighet till kontroll är i sådana fall ytterst begränsad.

Kopplingen av garantiintäkten till förvärvskälla innebär att ägare till mer än en sådan inom inkomstslaget jordbruk drabbas av flerfaldig intäktspåföring. Skatteförmågeprincipen har här satts ur spel. Detta förhållande torde icke vara ovanligt i landsändar med stor ägosplittring.

Påföring av garantiinkomst väcker betänkligheter även ur andra än nyss redovisade formella synpunkter.

Taxeringslagens grundläggande bestämmelser om rättvisa och likformighet vid beskattningen samt skatteförmågeprincipen skulle genom förslag komma att sättas ur spel för en viss kategori skattskyldiga.

1981 års allmänna fastighetstaxering medförde kraftigt höjda värden på fastigheter av alla kategorier. För jordbruks- och skogsfastigheter blev de nya värdena mellan två och fem gånger de gamla taxeringsvärdena. Härigenom skedde en kraftig höjning av garantibelopp och särskilt av skogsvårdsavgiften

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:30

genom att uttagsprocenten kraftigt höjts. Även förmögenhetsskatten har härigenom skärpts för ett stort antal skogsägare.

Ur rättvisesynpunkt får det anses som högst betänkligt att garantiintäkten skulle drabba även ambitiösa skogsägare som på grund av t ex tidigare större avverkningar, insektsangrepp, brand etc saknar eller har brist på avverkningsmogen skog. Möjligheten att via skogskontoavsättningar parera effekterna föreligger endast för ägare, som haft ekonomisk möjlighet att sätta in medel på sådant konto.

Ur TORs synpunkt skulle ett införande av ett garantiintäktsinstitut innebära en betydande försämring av möjligheterna både till ett förenklat deklarationsförfarande och till en effektivare deklarationsgranskning, som skulle tyngas av ytterligare utredningar, kontroller och hänsynstagande av olika slag. TOR kan därför icke biträda ett lagfästande av förslaget i denna del.

Det i och för sig angelägna syftet att med olika medel uppnå ett bättre utnyttjande av landets skogstillgångar kan på ett bättre sätt tillgodoses genom ändring av raden befintlig lagstiftning (t ex skogslagen) än genom åtgärder inom beskattningssystemet, som hittills i huvudsak haft som uppgift att inom ramen för gällande lagstiftning tillföra det allmänna nödiga skatteintäkter och inte att dirigera resursutnyttjandet i viss förvärvskälla.

10.3 Inkomstbeskattning av gemensamhetsskog m m

TOR tillstyrker kommittéförslaget i denna del eftersom det innebär likformighet mellan olika ägarkategorier och innebär en förenkling av taxeringshanteringen.

Kronofogdemyndigheternas verksamhet och besakttningssystem, rapport 1983/84:4

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund (TOR) beretts tillfälle inkomma med yttrande över rubricerade rapport, får förbundet anföra följande.

I rapporten har riksdagens revisorer gjort en översyn av bl a kronofogdemyndigheternas verksamhet, beskattningssystemen och kronofogdemyndigheternas nära koppling till och beroende av skattesystemen. Enligt TORs uppfattning är det positivt att en sådan översyn har kommit till stånd.

TOR delar också revisorernas uppfattning om att ett principbeslut snarast möjligt bör fattas om en ny organisation för uttagande av skatter och avgifter på samtliga nivåer. TOR instämmer i att organisationen kan ha den av utredarna skisserade uppbyggnaden.

TOR anser det angeläget understryka att den övergripande planeringen, samordningen, ledningen och styrningen samt uppföljningen av verksamheten inom skatte- och avgiftsområdet m m på central nivå handhas av Riksskatteverket.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:30

TOR anser det också positivt att — under Riksskatteverket — på regional/lokal nivå tillskapas regionala skatteverk med den av revisorerna skisserade uppbyggnaden. Härigenom kommer all verksamhet på skatte- och avgiftsområdet, d v s ansvaret för såväl taxering, debitering och uppbörd som indrivning av skatter och avgifter att samlas inom en myndighet.

Organisationsfrågorna är emellertid av en sådan omfattning att innan regering och riksdag tar ställningen till dessa frågor bör de bli föremål för en mer ingående analys.

TOR vill något närmare kommentera revisorernas redovisning av skönstaxeringsproblematiken.

Revisorerna hävdar att en stor del av de restförda beloppen hos kronofogdemyndigheterna baseras på felaktiga taxeringar, vanligen skönstaxeringar. Dessa restförda belopp ger en felaktig bild av kronofogdemyndigheternas indrivningsresultat och skapar en dålig anda och arbetsmiljö inom myndigheten. Revisorerna föreslår som generell åtgärd att taxeringsmyndigheterna skall minska antalet skönstaxeringar och höja kvaliteten på den resterande delen. Antalet skulle skäras ned bl a genom att taxeringsmyndigheterna skulle få möjlighet att underlåta att taxera skattskyldiga, som redan har stora skulder, saknar tillgångar eller är socialt utslagna.

Kvaliteten skulle höjas genom att man i större utsträckning låter revisoner föregå skönstaxeringarna.

Inledningsvis vill TOR framhålla det positiva i att införa ett visst mått av ekonomiskt resultattänkande i samband med taxering och indrivning. Detta resultattänkande får emellertid inte överskugga principen om likformig och rättvis taxering, en princip som bör gälla samtliga led i beskattningsprocessen. Har någon underlåtit att lämna deklaration eller lämnat en bristfällig sådan skall inkomsten uppskattas till ett efter omständigheterna skäligt belopp enligt 21 § taxeringslagen. Bestämmelserna i taxeringslagen om att taxering skall åsättas och hur detta skall ske är tvingande. Det manöverutrymme, som finns för taxeringsmyndigheterna är knutet till beloppets storlek — skäligt belopp — och inte till personens betalningsförmåga.

Att t ex underlåta taxera en person som uppenbarligen kan ha haft betydande inkomster men anses sakna utmätningsbara tillgångar genom att dessa t ex överförts på annan familjemedlem skulle av såväl allmänheten som taxeringsinstanserna uppfattas som stötande. Redan idag är möjligheterna stora att undgå betalning av skatt genom att konsumera inkomsterna och se till att utmätningsbara tillgångar saknas. Skulle det öppnas möjlighet att undgå taxering på angiven grund skulle detta komma att utnyttjas av ännu fler än som sker idag.

Sammanfattningsvis är TOR positiv till organisationsförslagen men framför kritik mot revisorernas synpunkter beträffande skönstaxeringarna.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:30